

Museumsberetninger

MORSLANDS HISTORISKE MUSEUM MUSEETS ARKÆOLOGISKE ARBEJDE *Efterår 1966 forår 1967*

Der er i det forløbne år, i lighed med tidligere år indløbet mange meddelelser til museet om jordfundne fortidslevn, i hvert enkelt tilfælde er der gjort undersøgelse på stedet. Mange af fundene har været af betydelig historisk værdi.

Alle undersøgelser har været ledet af museets medarbejder for markfund, planteskoleejer P. C. O. Nørgaard, Sundby Mors. Som medhjælpere skoleelever og andre historiske interesserede. Museet har en fast stab af frivillige medhjælpere ved de udgravninger, den foretager.

På en mark tilhørende planteskolen "Højsager" i Bjergby har man undersøgt en overpløjet høj og fremdraget 3 stensatte grave. Grav nr. 1 indeholdt rester af et skelet og en dobbelt knap af bronze. Det interessante ved denne grav var, at der i fodenden fandtes en hob brændte ben af et menneske, disse brændte ben må henregnes til et offer. Enkelte lignende fund kendes bl.a. fra Erslev, Mors (1928). Grav nr. 2 indeholdt ingen gravgods eller andet, men bar tydelig spor af, at den har været åbnet i en længst forsvunden tid. Grav nr. 3 var meget velbevaret, den lå ret dybt og tildækket med et stendække bestående af flere lag på en tykkelse af ca. 90 cm. Her fandtes et meget velbevaret skelet, en lancetformet stendolk på 26 cm 2 hjerteformede pilespidser af flint. På en flad sten, der var anbragt i hoftehøjde, lå en flækket lårknogle af et menneske fra et andet individ end den gravlagte.

Når dette har kunnet konstateres skyldes det, at knoglerne var så velbevarede. Højsager udgravningen blev

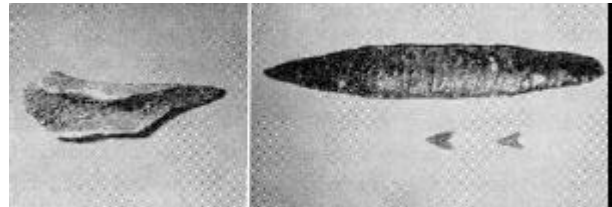
Højsager grav nr. 3.

forevist for ca. 450 skoleelever og 30 lærer fra Nykøbing M. provinsårskursus. Hos Alfred Krogh, Storup har man undersøgt en stendyngegrav samt rester af et jernalderhus. Hos Børge Jensen, Lødderup har man undersøgt en jordfæstegrav. Her fandtes 34 bronzefragmenter fra henholdsvis en armring, en dolk og et bæltespænde.

Genstandene har været brudt i stykker inden de blev nedlagt i graven. Genstandene forventes snart fra konservering. Så er det spændende at se om alle stykker har været med i graven. Hos Erling Jacobsen, Ørndrup mark har man undersøgt en overpløjet høj, midt i højen fandtes en grav i hvilken der fandtes lidt brændt ben og en sværdknap af bronze. I højens ydersider fandtes 2 urner.

I en kjærparcel tilhørende Jens Chr. Jensen "Pismølle", Ø. Jølby har man foretaget profilgravning gennem en affaldsdyng fra ældre stenalder og fået en del værdifulde stenredskaber fra denne periode.

Ovennævnte er de værdifuldeste undersøgelser, museet har foretaget i denne sæson, derudover har der været en del mindre undersøgelser. Alle undersøgelser museet har foretaget har været fulgt af egnens beboere med stor interesse.

*Den spaltede lårknogle
(Højsager grav nr. 3).*

*Flintedolk og de 2 hjerteformede
pilespidser (Højsager grav nr. 3).*

Hjemme på museet har vi afviklet en vellykket udstilling "Mit kæreste øje", som dels kunne melde om godt besøg men også stor interesse fra udstillerne, der virkelig kom med ting af bred interesse med enkelte perler imellem. Og glædeligt blev enkelte gode ting skænket museet og er indgået i samlingerne.

Fra Riis, Sdr. Draaby, har vi erhvervet en oldtidssamling bestående af flere hundrede genstande fundet under kanalgravning ved Bentinesbro i Ø. Jølby. Der var bl.a. 15 hjortetakøkser, 50 benprene, 30 tværpile, forskellige slags økser, skår af lerkar, marvspaltede knogler og andre genstande fra bopladsen af videnskabelige interesse.

Ved samme lejlighed erhvervedes også en samling bestående af 140 tværpile og nogle kerneøkser som Jens Riis har samlet på en mark i Hesselbjerg, Mors.

Og så fik vi endelig Dueholm Kloster opvarmet. Fjernvarme efter de lærdes anvisning. Det blev oven i købet ca. 5% billigere end anslået.

Opgaven er løst takket være gaver fra lokale firmaer og institutioner samt tilskud fra kulturministeriet, men ikke mindst en særlig indsats fra rådgivende ingeniør H. A. Nielsen, Nykøbing Mors.

Et øget kommunetilskud fra Nykøbing M. købstad - og forhåbentlig også fra sognekommunerne -, skulle så tillade os oven i købet at lukke op for varmen.

R. Dam. O. Degn Nissen. P. C. O. Nørgaard.

THISTED MUSEUM
MUSEETS ERHVERVELSER
September 1966—september 1967

Orla Thinggaard, Hørsted: Togrenet fork, lille segl, del af grimestel, spyttebakke.

Petra Eriksen, alderdomshjemmet: Ternet sjal, bordtæppe.

Smed Andersen, Kr. Koldsgade: Smedeværktøj.

Knud Johansen Bonde, Ræhr: Naverbor.

Kristian Pedersen, Snedsted: Gevær, gravskrift.

Fru Vøhtz: Broderet kakkellovnskærm.

Hr. og fru *Holger Neergaard*, Kværkeby: Fire sølvspiseskeer (guldsmed Brink, Thisted) og en sølvspiseske (hofguldsmed S. J. N. Prael, København). Skeerne er arv fra familierne Neergaard (giverens farfar kammerråd Edv. Neergaard, "Rolighed") og Nordentoft (morfaderen købmand C. Nordentoft, Thisted).

Munk Pedersen: Ladesæt til jagtpatroner, soldaterpapirer med billede for Anton Jørgensen, Stenbjerg.

Landry Hvidbjerg: Petroleumskoger, strygejern.

Johs. Jespersen, Torsted: Pressejern med esse, ildklemme.

Peder Kudsk Tingstrup, Østermagle: To piber, som har tilhørt Niels Kudsk, Nors.

Kgl. kammersanger *Ejnar Nørby*: Pennalhus, drejet af giverens morfader, snedkermester Skov, Vestergade.

Erland Fåborg: Cykellygte.

Fru Vilsbøll, Thykiersvej: Skudmålsbøger, skøder og billede fra V. Vandet.

Peder Madsen, Jegindø: Breve af apostelen Paulus.

Henrik Jensen Klit, Vesløs: Lommeur.

Peter Bangsgaard, Vibberstoft: To sølvspiseskeer med mestermærke LM og årstal 1704 og et par kopper, givet som gave til Peter Bangsgaards forældre til sølvbrylluppet i 1928.

Plantør L. K. Geleff, Lodbjerg: Uniformskasket.

Holger Andersen, V. Vandet: Fane fra 1864.

K. J. Østergaard, Køge: Strangel (garnvinde).

Andrea Laursen, Tvholm: Vatteret skørt.

Per Boe: Postkvitteringer o.l. Bl.a. kvittering for konsumtionsafgift, betalt for ærter og vikker ved Øster Bom i Thisted 1828.

Jens Smed Jensen, Hov: Skøder og attester.

Fru Nørgaard, Asylgade: Strikkebog fra 1883.

Frk. *Taabel*, Asylgade: Billeder fra Thisted og Krik.

Red. *Brunsgaard*: Billeder af lærer Chr. Gravesen Nørgaard og hustru Inger Cathrine Møller, Snedsted. Chr. Gravesen Nørgaard medvirkede ved oprettelsen af Snedsted seminarium og bistod ved seminarieundervisningen. Sønner af ægteparret var overlærer Graves Nørgaard, Thisted og sagfører A. F. Nørgaard, Thisted.

Som arv efter *Thora Nordentoft Nielsen* (datter af tandlæge Nielsen) har museet modtaget en "hårkunst" - (mindebuket i ramme).

Museet har fået noget materiale - lerkarskår, vævevægte o.a. - fra en jernalderboplads på gdr. Olav Pedersens mark i Hundborg, en af de mange uudgravede boplads i Thy. Kr. Andersen, Vedbæk, forhen V. Vandet har skænket nogle oldsager, fundet på Vandetgårds mark.
S.G.

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1967, side 456-461).